

Liikkuva koulu tilannekatsaus sekä oppilaan osallisuus

Janne Kulmala, Mittauskoordinaattori

Opetus- ja
kulttuuri-
ministeriö

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Sisällys

1. Liikkuva koulu -ohjelman laajeneminen valtakunnalliseksi
2. Oppilaiden fyysinen aktiivisuus
3. Aktiivisempia ja viihtyisämpiä koulupäiviä
4. Oppiminen
5. Osallisuus
6. Kunnat Liikkuva koulu -toiminnan toteuttajina
7. Pitkän aikavälin yhteiskunnallinen merkitys
– lapsuusajan liikunta ja työmarkkinakytkeymät
8. Hallituksen kärkihankkeen etenemisen seuranta
9. Valtionavustukset

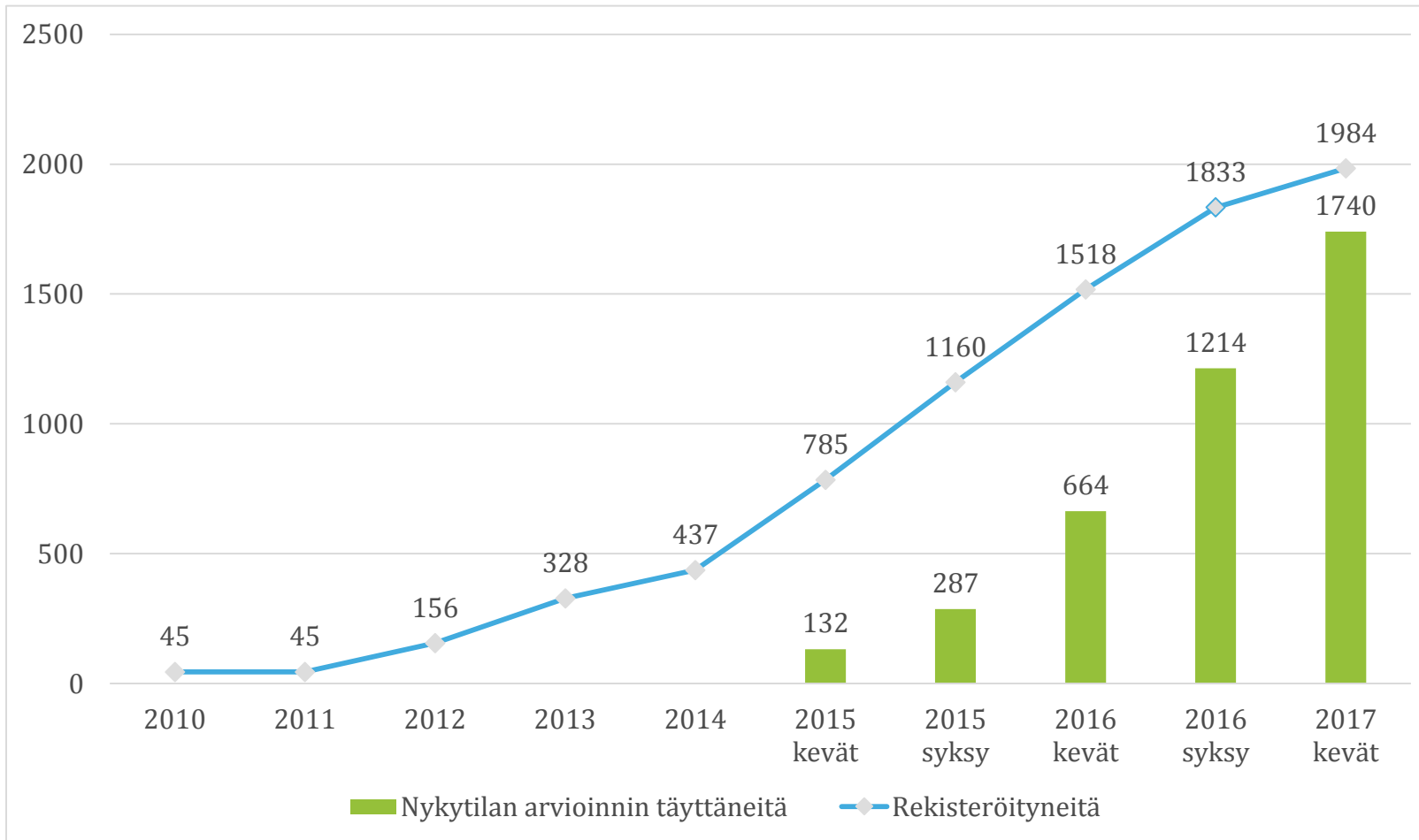
liikkuvakoulu.fi

**KOHTI AKTIIVISEMPIÄ JA
VIIHTYISÄMPIÄ KOULUPÄIVIÄ**

**Liikkuva koulu -ohjelman väliraportti
1.8.2015–31.12.2016**

1. Liikkuva koulu -ohjelman laajeneminen

Liikkuvan koulun
laajeneminen
27.9.2017:

2026 koulua,
83 % kouluista
89 % oppilaista
89 % kunnista

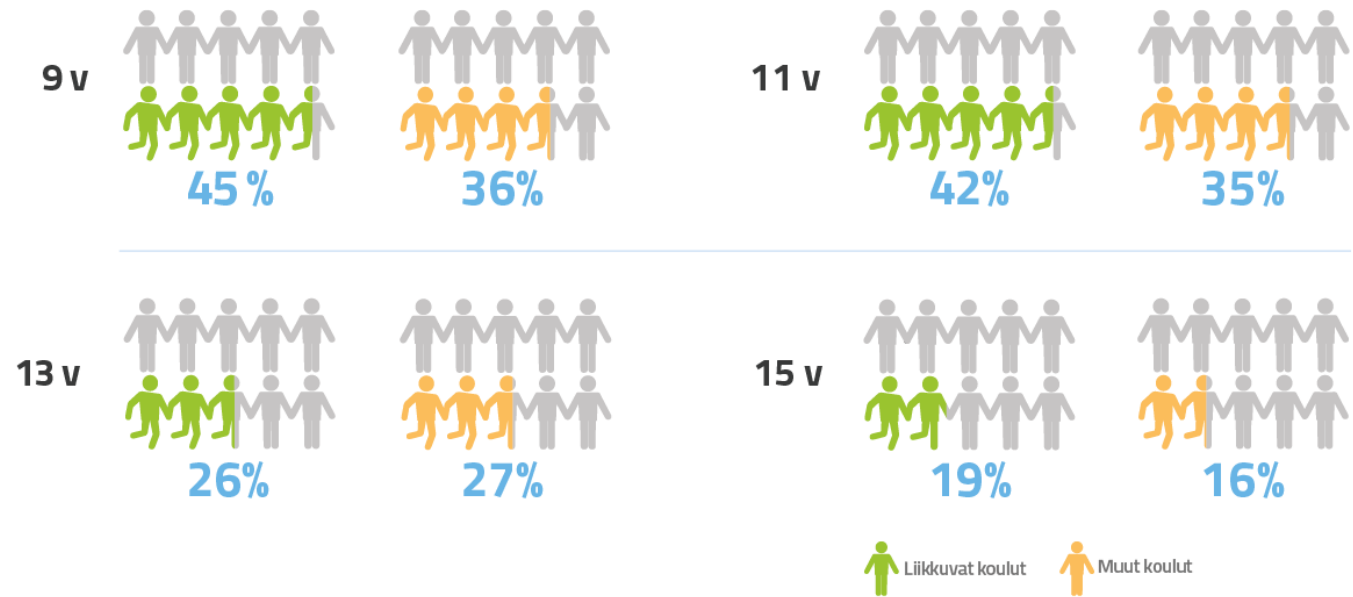

LIIKKUVA KOULU

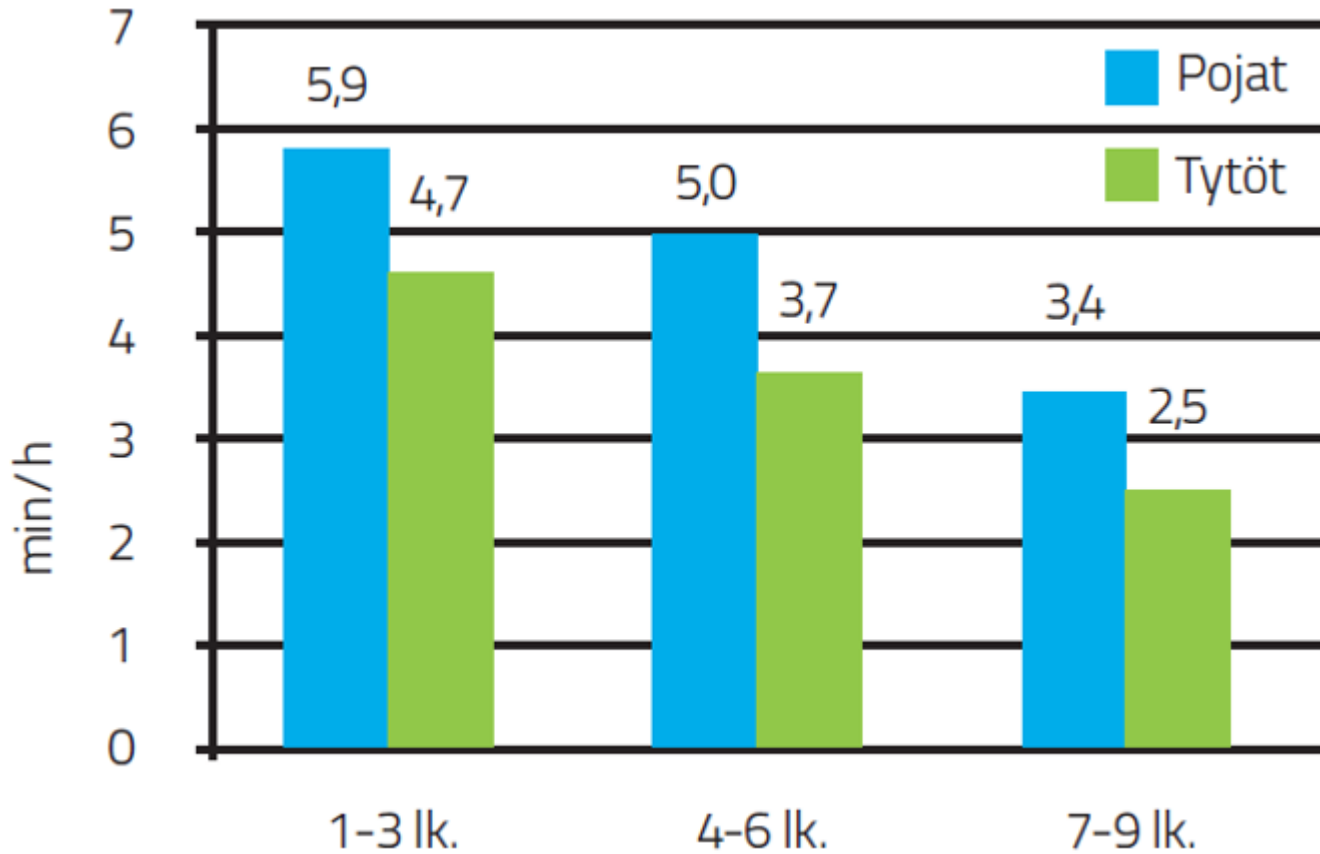
skolan i rörelse

2. Oppilaiden fyysinen aktiivisuus

- Liikkuvissa alakouluissa suosituksen täyttyminen yleisempää
- Noin **kolmasosa** suosituksen mukaisesti
- Koulupäivän aikaisella liikunnalla suurin merkitys **vähiten liikkuville oppilaille**

Reipas liikunta koulupäivän aikana

- Reipas liikunta koulupäivän aikana vähenee iän myötä
- Tytöt liikkuvat poikia vähemmän

3. Opetussuunnitelma tukee aktiivisempia koulupäiviä

- Liikkuva koulu -toiminnan myötä kouluissa on tehty uuden OPSin mukaisia asioita jo ennen uuteen opetussuunnitelmaan siirtymistä.
- Liikkuva koulu -toiminta tarjoaa konkreettisia keinoja uuden opetussuunnitelman toteuttamiseen.

84 %

Henkilökunnasta kokee, että Liikkuva koulu tukee uuden OPSin toteuttamista

LIIKKUVA KOULU
skolan i rörelse

3. Liikkumisen edellytykset kouluissa

- Liikkuva koulu -toiminnan organisointi
 - Liikkuva koulu -tiimi 60 %:lla kouluista
 - **Liikkuminen kirjattu lukuvuoden toimintasuunnitelmaan (60 %)**
- Välituntitoiminnan edellytykset alakouluissa hyvät
 - **Pitkiä välitunteja joka toisessa koulussa**
- Lähiympäristöä hyödynnetään liikkumisessa ja opetuksen tukena (65 %)
- Yhteistyössä hyödyntämättömiä voimavaroja (25 % tekee yhteistyötä)

Oppilaiden arviot

5. lk

7.–9. lk

71%

61%

Koulun pihalla on pelialue ja riittävästi muita liikunnallisia toimintapaikkoja

39%

30%

 Liikkuvat koulut

 Muut koulut

61%

52%

Kouluissa on riittävästi välituntivälineitä

28%

25%

24%

22%

Oppilaat ohjaavat muita oppilaita välitunti liikunnassa

8%

6%

24%

25%

Oppitunneilla katkaistaan pitkiä istumisjaksoja

6%

6%

(LIITU 2016)

Viihtyvyys ja työrauha

92 %

koulujen henkilökunnasta
kokee Liikkuva koulu
-toiminnan hyödyllisenä
viihtyvyyden kannalta

83 %

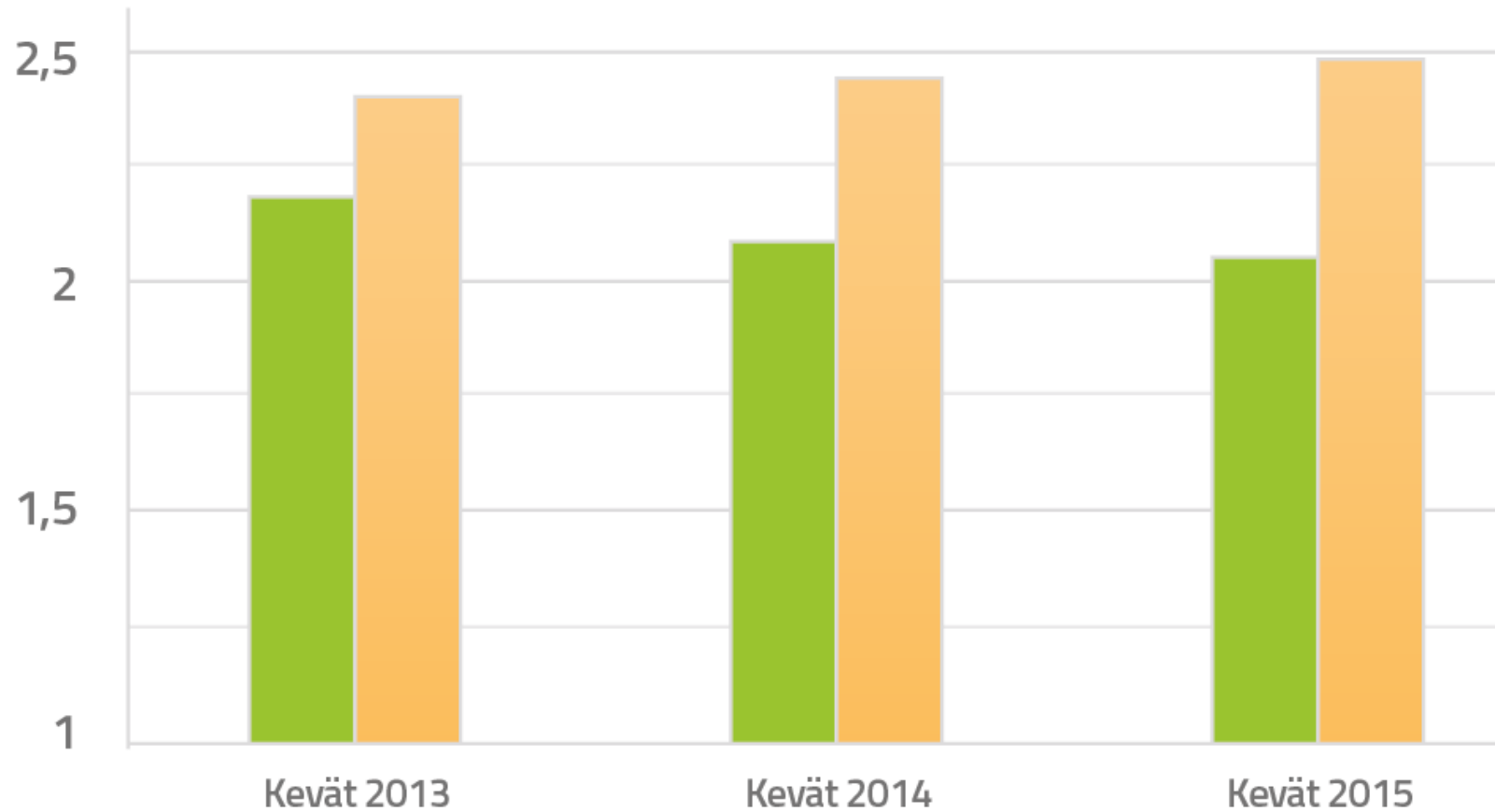
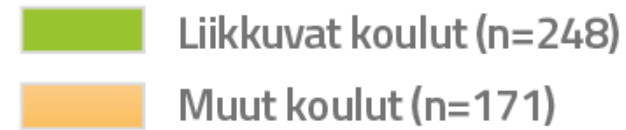
koulujen henkilökunnasta
kokee Liikkuva koulu
-toiminnan hyödyllisenä
työrauhan kannalta

- Liikkeen lisääminen koulupäivään ja istumisen vähentäminen ovat nuorten toivomia keinoja lisätä viihtyvyyttä koulupäivään. (Suomen Nuorisovaltuustojen Liitto 2016)

LIIKKUVA KOULU
skolan i rörelse

Yläkoulun oppilaiden kokemat häiriöt oppitunneilla Liikkuvissa kouluissa ja vertailukouluissa:

Liikkuva koulu henkilökunnan työn tukena

Koen Liikkuva koulu -toiminnan hyödyllisenä...

- **92 % koulumme** kannalta
- 52 % rehtorin kannalta
- **79 % opettajien** kannalta
- **95 % oppilaiden** kannalta

Henkilökunnan työhyvinvointi voisi olla yksi painopistealue tulevaisuudessa.

31 %

koulujen henkilökunnasta kokee, että Liikkuva koulu -toiminta **lisää opettajien työtaakkaa**

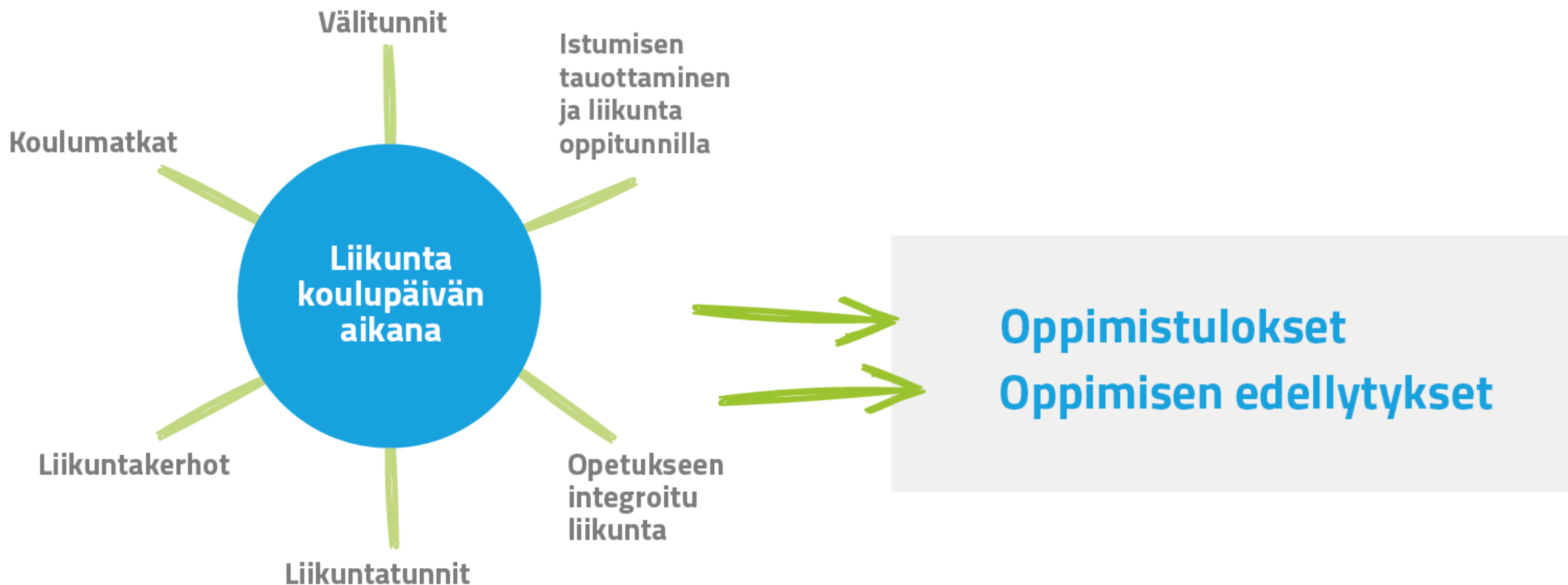
35 %

koulujen henkilökunnasta kokee, että Liikkuva koulu -toiminta **edistää opettajien hyvinvointia**

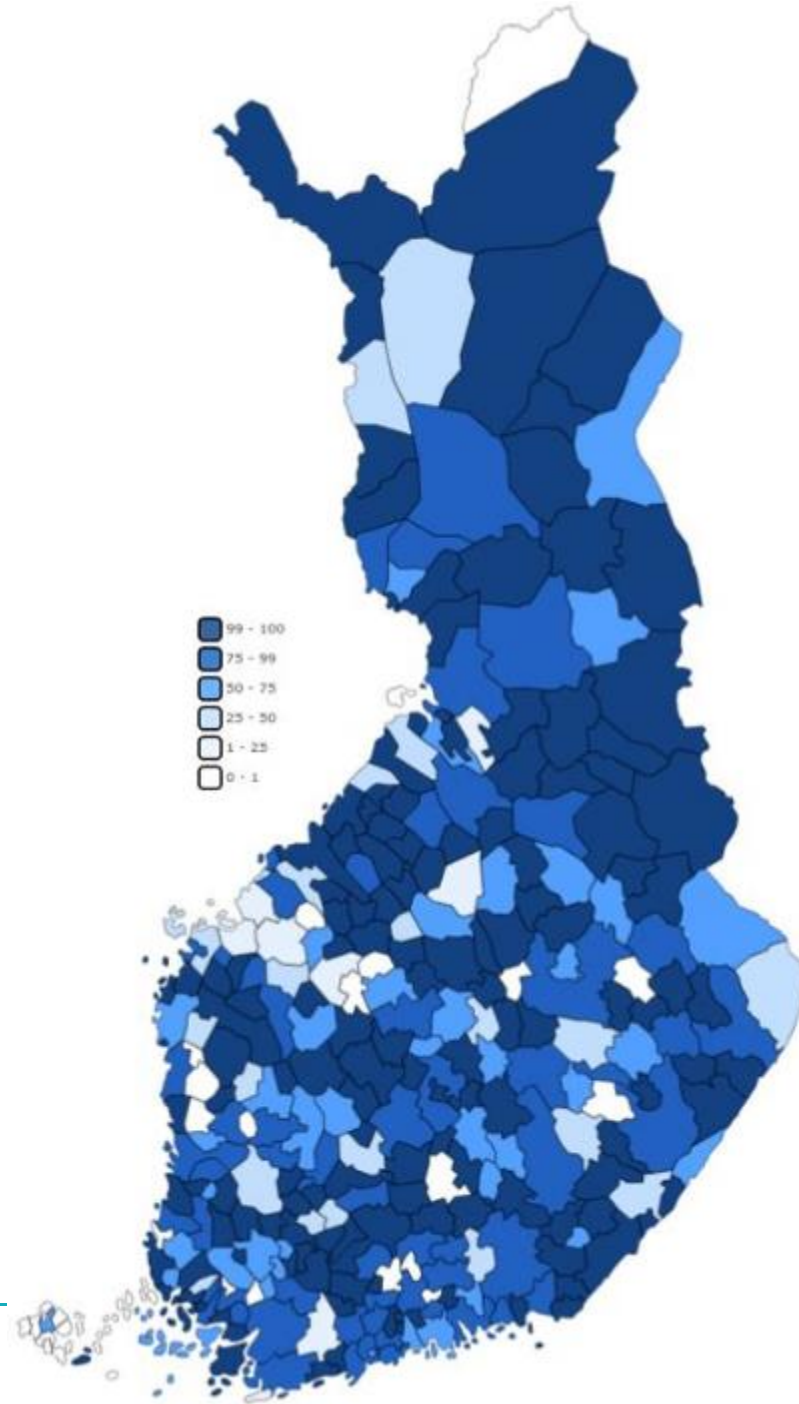

LIKKUVA KOULU
skolan i rörelse

4. Oppiminen

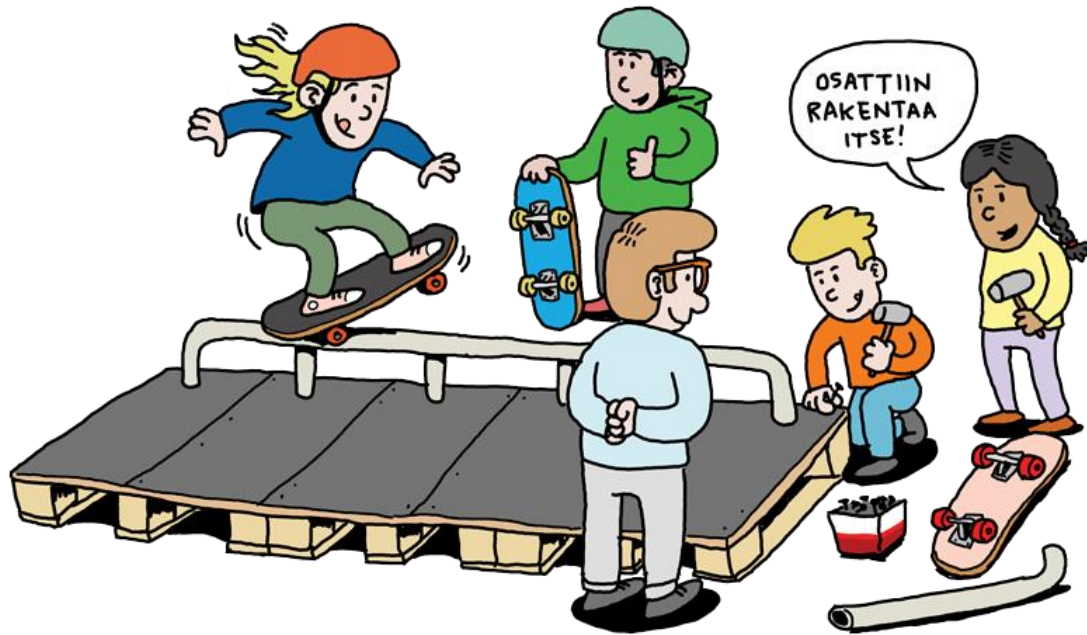

Virveli

LIIKKUVA KOULU
skolan i rörelse

5. Osallisuus

- Oppilaiden osallisuus on Liikkuvan koulun keskeinen tavoite.
- Liikkuva koulu -toiminta tuo paljon mahdollisuuksia oppilaiden osallisuuden kehittämiseen.
- Oppilaiden roolia aktiivisemman koulupäivän toteuttajina on mahdollista lisätä.

Lasten ja nuorten (sekä aikuisten) osallisuus koulussa:

1. Kuuluminen kouluyhteisöön
2. Toimiminen kouluyhteisössä

Kokemukset

- Yhteisöön kuulumisesta
- Omasta merkityksestä yhteisön jäsenenä

Vaikuttaminen

- Kuulluksi tuleminen omana itsenään
- Mahdollisuus saada valtaa ja vastuuta

➤ Osallisuutta rakentava toiminta voi olla hyvin **monenlaista osallistumista** yhteiseen tekemiseen!

[Kiilakoski, T. ym. 2012. Demokratiaremontin työkaluja. Teoksessa: A. Gretschel & T. Kiilakoski (toim.) Demokratiapöytätyö. Lasten ja nuorten kunta 2010-luvun alussa. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 118, 249-271.]

liikkuvakoulu

Seurataan

30 tykkäystä

18 vk

liikkuvakoulu Eerika Laakso, Viitojan koulun 5. luokka, Pyöräperjantai. "Keväällä perjantaisin on saanut pyöräillä välkällä, pojat ovat innostuneet keulimisesta. Oppilaskunnan hallitus pyysi oppilailta ideoita viihtyvyyden lisäämiseksi, yksi idea oli pyöräily välkällä (kielletty yleensä). Niinpä päätettiin järjestää pyöräperjantai. Ensimmäinen perjantai meni niin hyvin, että opet päätti jatkaa seuraavalla viikolla." #liikkuvakoulu #oppilaidentekemä #kuvakisa

Lisää kommentti...

LIIKKUVA KOULU
skolan i rörelse

**Miten teillä oppilas
osallistuu liikkuvamman
koulupäivän
toteutukseen?**

“

Ei kukkokaan käskien laula. Jos oppilaita käskee liikkumaan, siitä tulee pakkopulla, josta kukaan ei pidä ja jota kukaan ei arvosta.

- Oppilas, alakoulu

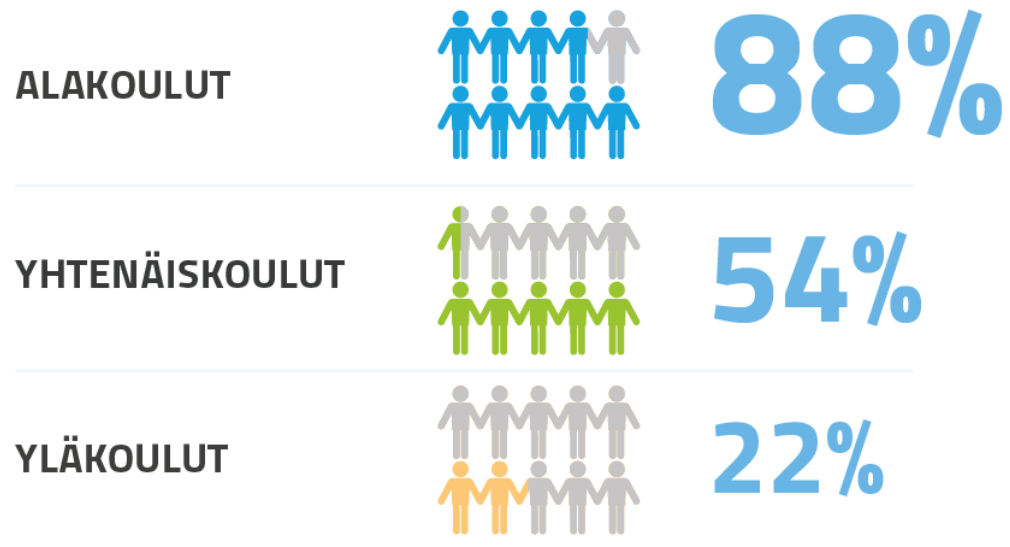
”

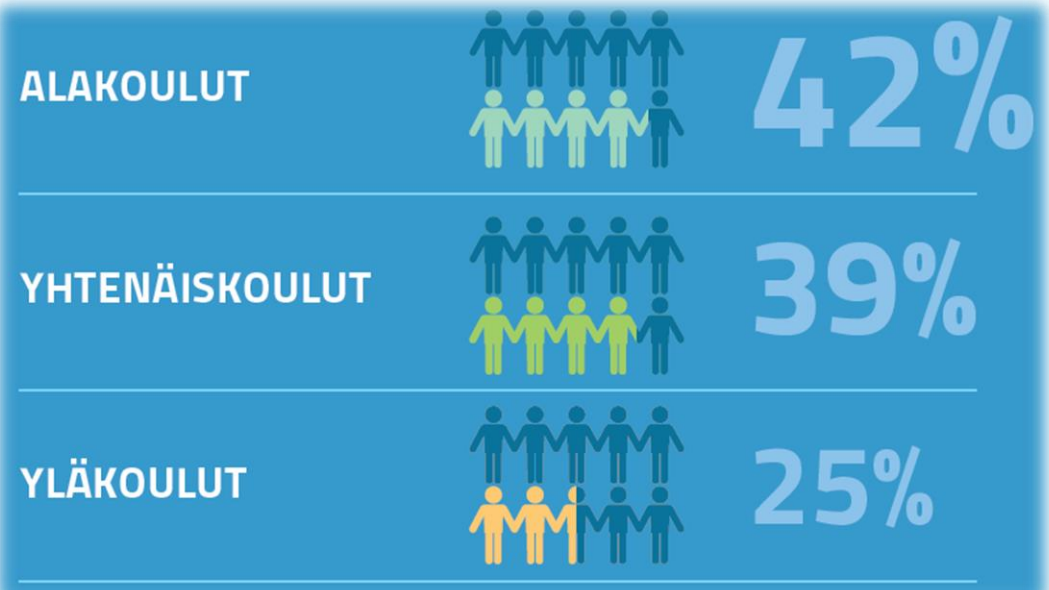
LIIKKUVA KOULU

skolan i rörelse

Oppilaat osallistuvat

Oppilaat osallistuvat koulupäivän aikaiseen liikkumiseen.

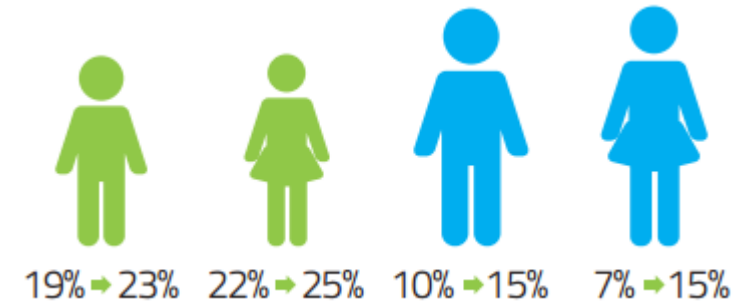
Oppilaat osallistuvat koulupäivän aikaisen liikkumisen suunnitteluun.

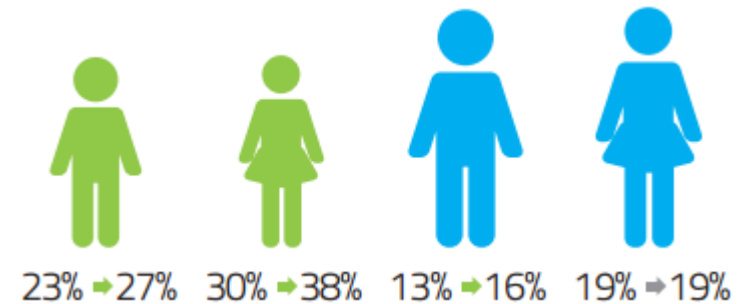
LIIKKUVA KOULU
skolan i rörelse

Osallistuminen suunnitteluun

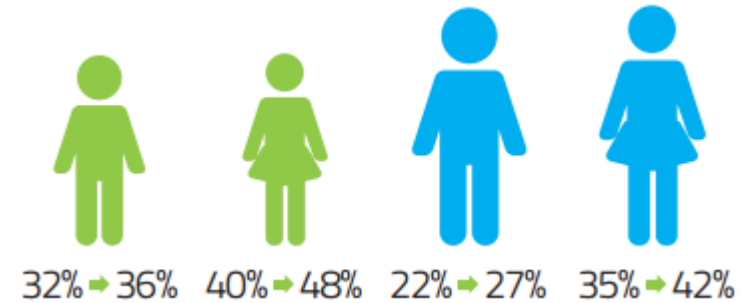
Koulun tilat ja piha

Välituntitoiminta

Teemapäivät, juhlat ja retket

LIIKKUVA KOULU
skolan i rörelse

2013-2015

liikkuvakoulu

Seurataan

27 tykkäystä

2 vk

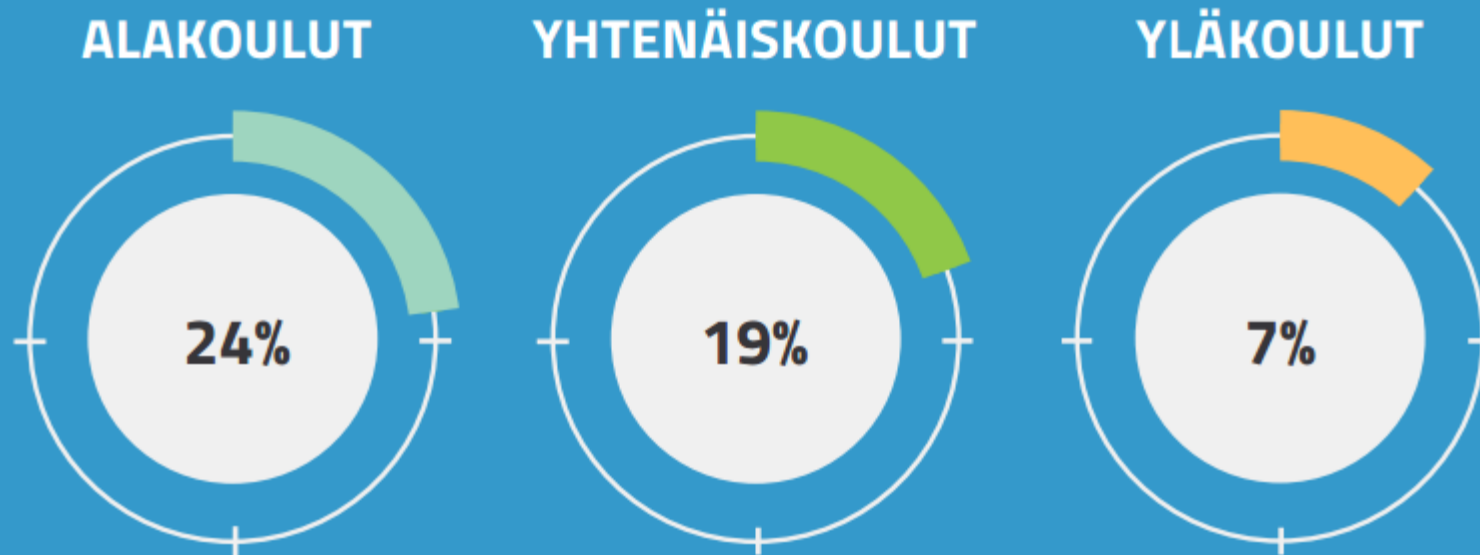
liikkuvakoulu Porin Kunikaankankaan koulun oppilaat tuunaamassa vanhaa tavaraa välituntiliikuntaan. Iso käsi @kunkkuliikkuu ja välkkäritiimi! #liikkuvakoulu #oppilaidentekemä #osallisuus #välkkäri #kunkkuliikkuu Kuva: @kunkkuliikkuu ... Oppilaat maalaushommissa. Kunkkuliikkuu-pajassa on tänään tuunattu vanhaa ja poisheitettävää tavaraa välituntiliikuntaan soveltuvaksi. Temppurataa varten on maalattu trukkilavoja ja kaapelikeloja sekä futistenniksen verkkoteline. Huomenna jatketaan! #kunkkuliikkuu #oppilaidentekemä #liikkuvakoulu #pori

Lisää kommentti...

Vähän liikkuvat oppilaat

Koululla on kohdennettuja toimenpiteitä vähän liikkuvien oppilaiden liikkumisen edistämiseen.

**Miten syrjään vetäytyviä oppilaita
voitaisiin saada mukaan?**

*Pitää olla aikaa kuunnella oppilaiden
ideoita. Kysymällä niitä ei välttämättä saa.*

- Opettaja

*Oppilaat juttelevat mielellään
omia asioitaan, kun heidän
kanssa liikkuu yhdessä.*

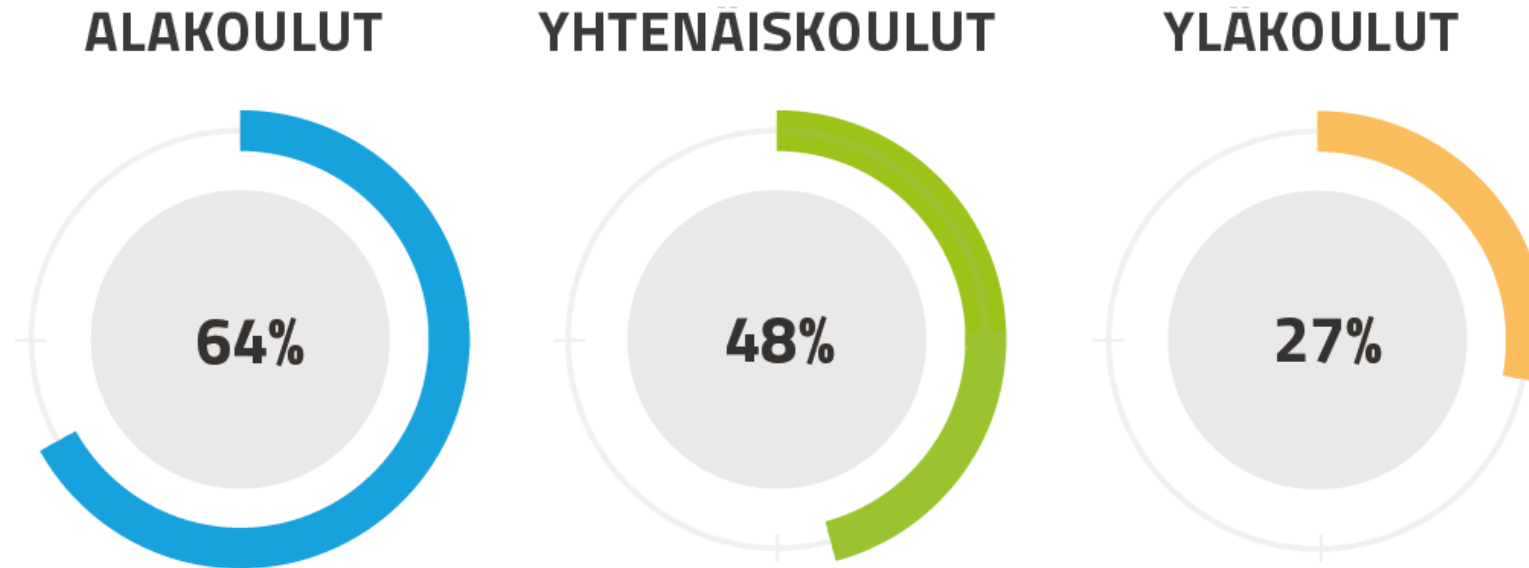
- Opettaja

*Osa oppilaista sekä opettajista on
vaikea saada innostumaan mistään
Liikkuvaan kouluun liittyvästä.*

- Opettaja

Henkilökunta ja oppilaat yhdessä

Henkilökunta toteuttaa yhdessä oppilaiden kanssa koulun aktiivista toimintakulttuuria.

**Millä tavalla opettajien
ja oppilaiden
yhteistyötä voisi lisätä
yläkouluissa?**

LIIKKUVA KOULU
skolan i rörelse

liikkuvakoulu

Seurataan

30 tykkäystä

1 vk

liikkuvakoulu Oppilaiden touhuissa vain mielikuvitus on rajana! Tällä @heimoart'in kuvalla @antinkankaan_koulu'n välituntileikeistä on hyvä hiljalleen hypätä viikonlopun viettoon. #mielikuvitus #liike #liikkuvakoulu #seiväshyppy #oppilaidentekemä

Kuva @heimoart
Välituntileikit @antinkankaan_koulu #raahe
#liikkuvakoulu Pojat keksi laittaa seiväshyppykisan pystyyn :)

heimoart :)

liikkuvakoulu @heimoart Tämä kuva on aivan huippu!

heimoart Kiitos :) tässä on kyllä fiilistä. Aina ei tarvi olla ohjattua toimintaa ja hienoja välineitä. Lapset kyllä keksii!

Lisää kommentti...

  heimoart

LIKKUVA KOULU

skolan i rörelse

Huomioita osallisuudesta

Kouluilta kysyttyä

- Oppilaiden oman osaamisen hyödyntäminen – erilaiset oppilaat huomioon
 - ✓ Erilaiset roolit! Ei vain liikkuja, oppilaskunnan hallituksen jäsenen tai välkkärin rooli...
- Yläkoulun haasteet
- Lapset ja nuoret tarvitsevat tukea osallisuuteen
- Erot aikuisten ja lasten maailmoissa osallisuuden hidasteena
 - ✓ Aikuisten luoma aika ja tila esim. suunnittelulle ei välttämättä ole oppilaiden mielestä kiinnostava
- Pienin askelin kohti osallisuuden kehittämistä

Mitä on osallisuuden edistämisen ytimessä?

Liikkumisen
monet
mahdollisuudet!

Mikä on oikea osallisuuden taso?

Koulun toimintakulttuuri - asenne

- Onko totuttu osallisuuteen?
- Oppilaiden ja aikuisten valmiudet?
- Yhteinen näkemys?

- OPPIMINEN, OHJAUS, **YHDESSÄ** TEKEMINEN – KOKO KOULU MUKAAN
- ELÄMYKSET JA KOKEMUKSET

Jokainen voi valita itse oman tasonsa! Erilaiset ryhmät - yksittäiset oppilaat

Lue lisää:

LIKKUVIEN KOULUJEN NÄKÖKULMIA OSALLISUUTEEN

Oppilaiden osallisuus on Liikkuvan koulun keskeinen tavoite. Liikkuva koulu -toiminta tuo paljon mahdollisuuksia oppilaiden osallisuuden kehittämiseen kouluissa.

Osallisuus on laaja käsite ja siihen sisältyy paljon henkilökohtaista tunnetta, jota on vaikea tavoittaa. Konkreettinen toiminta ja yhdessäolo luovat usein pohjaa osallisuuden tunteelle.

*Lisätietoja ja ideoita
liikkuvakoulu.fi*

Opetus- ja
kulttuuri-
ministeriö

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

